

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/188/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219207239
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Hana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:1219207239.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. I. T., nar. XX.X.XXXX, bytom A. X, F., t.č. Centrum pre deti a rodiny L., L. Č.. XXXXX, U. W. V., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: Y. X. T., nar. XX.X.XXXX, hlásený pobyt bezdomovca Y. Y. Č.. F. - C., Y.Á. XX, F., a nevedeného otca, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje nad maloletým: X. I. T., nar. XX.XX.XXXX, ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny L., L. Č.. XXXXX, U. W. V..

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého vo výške po 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, a to na účet ústavného zariadenia, v ktorom je maloletý umiestnený, od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Týmto rozsudkom sa zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava II, č.k. 28P/3/2020-15 zo dňa 13.1.2020, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.10.2019 sa navrhovateľ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len „ÚPSVaR Bratislava“) domáhal vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne zveril maloletého do starostlivosti Centra pre deti a rodiny F., M. XX, XXX XX F.. V návrhu uviedol, že maloletý má výchovné problémy a pretrváva u neho záškoláctvo v školskom zariadení ZŠ V.. O maloletého sa stará jeho stará mama, ktorá uviedla, že matka o dieťa nejavi záujem a býva mimo územia Slovenskej republiky. Stará matka nemá maloletého súdne zvereného do jej starostlivosti. Maloletý sa dňa 04.10.2019 sám dostavil do diagnostického centra L. X, F. a žiadal, aby bol prijatý do ich zariadenia, nakoľko to už so starou matkou a prastarou matkou nevie vydržať. Maloletému bolo určené, aby sa dostavil na ÚPSVaR Bratislava, kde sa však nedostavil, pričom bol kontaktovaný na známych telefónnych číslach, ktoré neboli dostupné. Z vyjadrení starej matky vyplynulo, že v súčasnosti nie je nikto schopný, kto by mohol zabezpečiť starostlivosť o maloletého. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 6PPOm/2/2019-4 zo dňa 17.10.2019 súd nariadil neodkladné opatrenie podľa § 365, ktorým maloletého X. I. dočasne zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny F.V., M. XX, XXX XX F.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.12.2019 a vykonateľnosť dňa 17.10.2019.

2. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 11P/156/2019-19 zo dňa 12.12.2019 súd začal podľa § 23 ods. 2 CMP ex officio konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým X. I. T., nar. XX.XX.XXXX

a súčasne toto konanie vylúčil zo spisu vedeného pod sp. zn. 11P/156/2019 na samostatné konanie. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.1.2020.

3. Súd vykonal vo veci dokazovanie, oboznámil sa s listinnými dôkazmi založenými v spise a to najmä rodným listom maloletého dieťaťa, Správou o pobyte maloletého v Centre pre deti a rodiny L. zo dňa 12.03.2020, Odpoveďou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na výzvu zo dňa 09.06.2020, spisovým materiálom so sp. zn. 11P/156/2019 a 28P/3/2020, ako i ďalším obsahom spisového materiálu.

4. Z obsahu rodného listu súd zistil, že maloletý X. I. T., nar. XX.X.XXXX pochádza z matky X. T. a neuvedeného otca.

5. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 6PPOm/2/2019-4 zo dňa 17.10.2019 bol maloletý X. I. T., nar. XX.X.XXXX dočasne zverený do starostlivosti Centra pre deti a rodiny F., M. XX, F.Á.

6. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/3/2020 zo dňa 13.01.2020 bol maloletý X. I. T., nar. XX.X.XXXX umiestnený z Centra pre deti a rodiny F., M. XX, F. do starostlivosti Centra pre deti a rodiny L., L. Č.. XXXXX, U. W. V..

7. Zo správy o pobyte maloletého v Centre pre deti a rodiny L. zo dňa 12.03.2020 vyplynulo, že maloletý má stanovenú diagnózu - porucha psychiky a správania zapríčinená užívaním viacerých drog a iných psychoaktívnych látok. X. vyrastal v patologickom prostredí, v byte starej matky, o ktorej si doteraz myslel, že je jeho matka a svoje tety považoval za sestry. Jeho biologická matka ho opustila krátko po pôrode. V byte, kde žil, spával na balkóne, kde si sám zriadil izbu, keďže podľa jeho slov bol v byte bordel a nedalo sa tam pohnúť. Byť nakoniec pod vplyvom návykovej látky podpálil a odišiel sa sám prihlásiť na políciu, odtiaľ bol prevezený na hospitalizáciu, najskôr do Bratislavy a potom do Psychiatrickej nemocnice U. V.. Dňa 20.01.2020 bol prijatý do Centra pre deti a rodiny L. na základe uznesenia o neodkladnom opatrení. Uznesením vyšetrovateľa policajného zboru, odboru kriminálnej polície bolo dňa 16.10.2019 začaté trestné stíhanie a vznesené trestné obvinenie maloletému X. pre zločin všeobecného ohrozenia. Resocializačný program v CDPR L. má 4 fázy a každá z nich trvá 2 až 5 mesiacov. Dňa 07.03.2020 maloletý utiekol zo zariadenia, po dvoch hodinách bol privezený políciou a po návrate javil známky hnevu a podráždenia. Tieto prejavy pretrvávali aj nasledujúci deň a maloletý rozprával bludy. Následne bol na vyšetrení u pedopsychiatra, ktorý konštatoval podozrenie na akútnu psychotickú poruchu s nutnosťou hospitalizácie. Z dôvodu nákazy COVID-19 nebola hospitalizácia možná a jeho stav sa riešil ambulantne. Biologická matka maloletého sa dlhodobo zdržiava v zahraničí a s X. a ani s ostatnými príbuznými nie je v kontakte. Počas pobytu v zariadení bol maloletý v telefonickom kontakte s tetou L. T..

8. V odpovedi ÚPSVaR Bratislava na výzvu zo dňa 09.01.2020 bolo uvedené, že matka maloletého o neho nejaví záujem. Stará matka uviedla, že o dcére nič nevie, odišla z domu a viac neprišla, nemá s ňou kontakt už 13 rokov. Nevie ani kde by sa mohla nachádzať. Stará matka sa o maloletého stará od jeho narodenia, ale nemá ho zvereného do svojej starostlivosti, neriešila to ale teraz by si chcela podať návrh na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. Neskôr volala na orgán SPODaSK a uviedla, že si to premyslela a nechce si maloletého vziať do starostlivosti. Do dňa 09.06.2020 sa stará matka neozvala a tiež nereagovala ani na telefonické výzvy. Dňa 18.03.2020 obdržali Správu o pobyte maloletého X. v CDPR L. zo dňa 12.03.2020. Dňa 23.03.2020 im CDPR L. okrem iného oznámilo, že maloletý sa dňa 23.02.2020 samopoškodil na zápästí ruky žiletkou pri osobnej hygiene. Maloletý absolvoval pohovor so psychológom, pričom pri konzultácii boli zistené bludné obsahy v rečovom prejave a následne bol odvezený na pedopsychiatrické vyšetrenie k MUDr. R., ktorá konštatovala akútnu psychotickú poruchu a toxickú psychózu a odporúčala hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení, ktorá ale z dôvodu karanténnych opatrení nebola možná. Dňa 20.03.2020 bola znova nariadená hospitalizácia a maloletý bol následne dňa 23.03.2020 hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici U. V.. ÚPSVaR Bratislava na záver uviedol, že sama stará matka uviedla, že nie je nikto, kto by mohol zabezpečovať starostlivosť o maloletého, preto za súčasného stavu nie je možné zveriť maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, nakoľko nikto o maloletého neprejavil záujem. Pohovor s maloletým do dňa 09.06.2020 nebolo možné vykonať v súvislosti s opatreniami na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19.

9. Matka maloletého dieťaťa sa na pojednávanie, ktorého termín bol stanovený na deň 11.06.2020 nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila, doručenie predvolania má vykázané podľa § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

10. Kolízna opatrovníčka sa na pojednávanie, ktorého termín bol ustanovený na deň 11.06.2020 dostavila a k veci uviedla, že dieťa je t.č. umiestnené v Centre pre deti a rodiny L. na základe neodkladného opatrenia. Maloletý má diagnózu L. A.. Pestúnska starostlivosť u maloletého t.č. neprichádza do úvahy, nakoľko nie je nikto z rodiny, kto by sa o neho postaral. Dieťa bolo na základe neodkladného opatrenia tunajšieho súdu zo dňa 17.10.2019 zverené do CDPR F., ale keďže u maloletého sa prejavoval syndróm A. na H. a CDPR F. sa nevie postarať o dieťa, ktoré užíva drogy alebo návykové látky, bol maloletý hospitalizovaný na detskom psychiatrickom odd. na V. U. F.. Z dôvodu nedostatočnej kapacity bol maloletý následne prevezený na detské psychiatrické odd. v V.. Zo záverečnej správy ošetrojúcej lekárky MUDr. T. vyplynulo, že dieťa má syndróm A. a z toho dôvodu bol na tunajší súd podaný návrh na zmenu zariadenia z CDPR F. na CDPR L.. Príslušný súd návrhu vyhovel a dieťa bolo po ukončení hospitalizácie z V. prevezené do CDPR L., kde je dieťa do dnešného dňa, t.j. 11.6.2020. Dôvody nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým bol maloletý umiestnený v CDPR L. aj naďalej trvajú. Neodkladné opatrenie plní svoj účel, čo vyplýva aj zo správy tohto zariadenia. Resocializačný program má 4 fázy, pričom mal. je t.č. v 1 fáze. Predtým sa síce formálne starala o dieťa stará matka, ale v skutočnosti maloletý u nej len býval, aj to nestálo, pretože býval aj u prastarej matky a potuloval sa po ulici spolu s drogovovo závislými dospelými osobami. Stará matka ani nikto iný z príbuzných nemá záujem o dieťa. CDPR L. je jediné zariadenie na L., ktoré môže poskytovať starostlivosť deťom pod XX rokov, ktoré majú syndróm A. s tým, že ak aj dieťa v priebehu pobytu dosiahne vek XX rokov v zariadení už zostáva do skončenia resocializačného programu. Po skončení resocializačného programu, ktorý môže trvať aj 20 mesiacov, orgán SPODaSK podá návrh na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti. V celom rozsahu teda trvajú dôvody na zverenie maloletého do ústavnej starostlivosti CDPR L.. Pokiaľ ide o výživné, matke navrhli určiť výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima.

11. Podľa § 44 ods. 1 Zák. o rodine náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

12. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) - c) Zák. o rodine náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), pestúnska starostlivosť a ústavná starostlivosť.

13. Podľa § 44 ods. 4 Zák. o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zák. o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zák. o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

16. Podľa § 54 ods. 5 Zák. o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

17. Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 Zák. o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 Zák. o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 81 ods. 1 Zák. o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

21. Podľa § 81 ods. 2 Zák. o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

22. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vykonané dokazovanie, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Súd mal za preukázané, že sú splnené všetky zákonné predpoklady, aby bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletým dieťaťom. Pobyť maloletého v predmetnom zariadení sa už v súčasnosti realizuje na základe neodkladného opatrenia, pričom dôvody na základe ktorých tam bol maloletý umiestnený trvajú aj naďalej. Súd má preukázané, že matka o maloletého nejaví záujem, keďže táto krátko po narodení dieťaťa odišla z domu a odvtedy sa o maloletého nezaujímala a súdu a ani rodine nie je známe, kde sa matka v súčasnej dobe nachádza. Z vyjadrenia kolíznej opatrovníčky na pojednávaní zároveň vyplynulo, že v rodine maloletého nie je nikto, kto by mal záujem sa o neho postarať. Počas pobytu v zariadení bol maloletému zistený syndróm závislosti a Centrum pre deti a rodiny L. je jediné zariadenie na L., ktoré môže poskytovať starostlivosť deťom pod XX rokov, ktoré majú takúto diagnózu. S prihliadnutím na závažnosť situácie, kedy matka a ani blízka rodina, neprejavili záujem o zverenie maloletého X. I. T. do starostlivosti, súd rozhodol tak, že nariadil nad maloletým ústavnú starostlivosť, zabezpečujúc dieťaťu vhodné podmienky pre jeho zdravý psychický a fyzický vývin.

23. Pri určovaní výšky výživného matke súd vychádzal z vykonaného dokazovania ako i z toho, že majetkové pomery matky maloletého dieťaťa nie sú známe. Súd matke uložil povinnosť platiť výživné maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine, nakoľko vyživovaciu povinnosť si musí plniť každý bez ohľadu na schopnosti, možnosti a to aspoň v zákonom stanovenej minimálnej miere. Túto vyživovaciu povinnosť je matka v súlade v zmysle § 81 ods. 2 Zákona o rodine povinná poukazovať zariadeniu, kde je maloleté dieťa umiestnené, t.j. na adresu Centra pre deti a rodiny L., L. Č.. XXXXX, U. W. V..

24. Súd zároveň rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia nariadeného uznesením Okresného súdu Bratislava II č.k. 28P/3/2020-15 zo dňa 13.01.2020 s poukazom na ustanovenie § 363 Civilného mimosporového poriadku, nakoľko v danom prípade meritórnym rozhodnutím vo veci samej odpadli dôvody, pre ktoré bolo pôvodné neodkladné opatrenie nariadené.

25. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresnom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.